

**UCHWAŁA NR 204/7/XXX/16
RADY MIEJSKIEJ W IŁOWEJ**

z dnia 17 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kultury w Gminie Iłowa

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i 1579) oraz art. 1 ust. 4 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406 z późn. zm.¹⁾) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Kultury w Gminie Iłowa, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mirosław Wdowiak

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 423, z 2015 r. poz. 337 i poz. 1505 oraz z 2016 r. poz. 1020.

Załącznik do Uchwały Nr 204/7/XXX/16
Rady Miejskiej w Iłowej
z dnia 17 listopada 2016 r.

STRATEGIA ROZWOJU KULTURY W GMINIE IŁOWA

I. Wprowadzenie

II. Gminne Centrum Kultury i Sportu – charakterystyka działalności

Kultura jest ważnym elementem w życiu każdego człowieka. Jako „pewne działania podejmowane przez ludzi oraz rezultaty tych działań, które wiążą się z intelektualnym, moralnym i artystycznym aspektem ludzkiego życia”¹⁾ może zostać zdefiniowana jako działanie, którego główną cechą jest kreatywność. Polityka kulturalna musi wynikać z kreatywności, którą miasto i gmina Iłowa musi przyciągać poprzez swoje działania. Kreatywność jest jednym z czynników postępu i zmian, jakie dokonują się we współczesnym świecie. Zmiany dokonujące się w nauce i technice mają bardzo silny wpływ na to, jak obecnie rozwija się kultura. Dzisiaj mało kto wyobraża sobie kulturę bez udziału nowych technologii, np. Internetu. Dlatego polityka kulturalna musi stwarzać warunki do rozwoju różnych form i być otwarta na nowe wyzwania.

Polityka kulturalna musi mieć głównie na uwadze zróżnicowane i stale zmieniające się potrzeby lokalnej społeczności, dla której oferta kulturalna musi być atrakcyjna i przyciągająca. Polityki kulturalnej nie wolno zamykać w sztywne ramy, musi być ona otwarta na innowacyjność i być narzędziem wprowadzającym zmiany.

Aby wyjść naprzeciw tym wyzwaniom została stworzona Strategia Rozwoju Kultury w Gminie Iłowa, która obejmuje strategię rozwoju Gminnego Centrum Kultury i Sportu oraz strategię rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej.

Strategia Rozwoju Kultury w Gminie Iłowa jest komplementarna i wynikowa w stosunku do Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014-2020. Zawiera sugestie wynikające z przeprowadzonych badań ankietowych, spotkań i konsultacji społecznych na temat oczekiwań mieszkańców Gminy Iłowa dotyczących życia kulturalnego.

Domy kultury to ważne miejsca w lokalnych społecznościach. Strategia pomaga nowoczesnym domom kultury w odpowiadaniu na potrzeby społeczności i skutecznym działaniu. Jasno sformułowane misja i wizja stanowią kierunkowskazy rozwoju dla pracowników. Strategia opracowana wspólnie z mieszkańcami zwiększa szanse na ich zaangażowanie i współdziałanie w działaniach domu kultury.

Plan rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej powstał jako odpowiedź na przeobrażenia, jakie dokonują się w ostatnim czasie w zakresie zadań i funkcji, jakie powinna pełnić i pełni biblioteka publiczna. Wyznaczając kierunki działań biblioteki na najbliższe lata należy mieć na uwadze znaczenie, jakie ma biblioteka dla lokalnej społeczności, ponieważ jako instytucja, która ma za zadanie ułatwienie dostępu do kultury i wiedzy, odgrywa ważną rolę w budowaniu świadomości kulturowej i intelektualnej lokalnej społeczności.

Na dzień dzisiejszy Miejska Biblioteka Publiczna w Iłowej stara się wykorzystywać wszelkie dostępne metody i formy w zakresie realizacji zadań w obszarze kultury, informacji i czytelnictwa.

Działania, jakie będą podejmowane w kolejnych latach muszą mieć na uwadze nowe trendy, jakie są obecnie dostępne w bibliotekarstwie publicznym. Biblioteka powinna stać się miejscem, które wśród mieszkańców będzie postrzegane jako atrakcyjne, otwarte na współpracę, do którego warto przyjść i z którego warto skorzystać.

W dużej mierze skuteczność działania biblioteki zależeć będzie od jej sprawnego funkcjonowania, współpracy ze środowiskiem lokalnym, znajomości potrzeb czytelnich mieszkańców, położenia

¹⁾Throsby D., *Ekonomia i kultura*, Narodowe Centrum Kultury, Warszawa 2010, s. 25.

większego nacisku na promocję wydarzeń i projektów, które będą wzmacniały przyjazne relacje ze wszystkimi podmiotami działającymi w przestrzeni lokalnej.

II. Gminne Centrum Kultury i Sportu – charakterystyka działalności

Gminne Centrum Kultury i Sportu prowadzi działalność kulturalną i sportową na terenie Gminy Iłowa poprzez:

- edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego i folkloru,
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb i zainteresowań kulturalnych społeczności lokalnej,
- organizację aktywnego wypoczynku
- organizację rekreacji ruchowej.

Gminne Centrum Kultury i Sportu jest administratorem budynku, w którym prowadzona jest działalność podstawowa, kompleksu boisk sportowych „Orlik 2012” oraz świetlic wiejskich w Gminie Iłowa.

Budynek GCKiS jest obiektem przygotowanym do przyjęcia różnych odbiorców, również niepełnosprawnych. Pracownie są odpowiednio wyposażone, jasno i czytelnie oznakowane. Odpowiednio przygotowane zaplecze pozwala na wypracowanie właściwej oferty. Wnętrza i postawy pracowników zachęcają do zagospodarowania na dłużej, stwarzają przyjazny i inspirujący klimat.

GCKiS współpracuje z różnymi partnerami ze środowiska lokalnego i regionalnego, jest miejscem otwartym na wszystkie grupy społeczne, na wspieranie inicjatyw oddolnych. Kładzie nacisk na rozwój interdyscyplinarnego charakteru oferty, łączy w ramach swojej aktywności przedsięwzięcia różnego charakteru m.in. artystyczne, edukacyjne, animacyjne, rekreacyjne, sportowe i regionalne.

GCKiS posiada salę koncertową, w której odbywają się koncerty, spektakle teatralne, zabawy taneczne, spotkania okolicznościowe, uroczystości miejskie i państwowe, konferencje. Sala koncertowa jest także miejscem zajęć teatralnych, jogi, służy do nauki tańca.

W czterech galeriach wystaw prezentowane jest malarstwo, ekslibris, fotografia i prace plastyczne dzieci, organizowane wernisaże i spotkania ze sztuką. W galerii na parterze odbywają się zajęcia plastyczne dla dzieci i dla słuchaczy UTW oraz warsztaty rękodzieła artystycznego. W galerii na piętrze spotykają się: klub seniora i słuchacze sekcji historycznej UTW.

Pracownia muzyczna to miejsce nauki gry na instrumentach klawiszowych i gitarze, miejsce spotkań i prób orkiestry dętej i miejsce prób zespołu wokalnego.

Kolejne pomieszczenie popołudniami służy do nauki gry w szachy, w godzinach rannych jest udostępniane na różnego rodzaju spotkania, szkolenia i usługi.

Wszystkie sale GCKiS służą także celom komercyjnym.

Kompleks boisk sportowych „Orlik 2012” obejmuje boisko piłkarskie, boisko wielofunkcyjne do koszykówki, piłki siatkowej i ręcznej oraz budynek sanitarno-szatniowy. Służy propagowaniu zdrowego stylu życia, popularyzacji rodzinnych zawodów sportowych, weekendów ze sportem i turystyką, czyli popularyzacji aktywnego stylu życia wszystkich grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Świetlice wiejskie w Gminie Iłowa pełnią rolę centrów integracji społecznej, życia społecznego i wiejskich ośrodków kultury na miarę potrzeb mieszkańców.

Zestawienie imprez cyklicznych

organizowanych przez Gminne Centrum Kultury i Sportu

1. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
2. Spotkania ze sztuką
3. Koncert walentynkowy

4. Koncert z okazji Dnia kobiet
5. Wielkanocny konkurs na wypieki ludowe i plastykę obrzędową
6. Obchody Święta Konstytucji 3 Maja
7. Polska biega z maratonem trzeźwości
8. Święto Parku Dworskiego
9. Prezentacje Pro Arte
10. Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej
11. Wakacje, wakacje
12. Dożynki Gminne
13. Plener malarski
14. Tydzień seniora
15. Obchody Święta Niepodległości
16. Zabawa z Mikołajem
17. Jarmark Bożonarodzeniowy i Wigilia dla Mieszkańców
18. Sylwester pod gwiazdami
19. Bal sylwestrowy

III. Analiza SWOT Gminnego Centrum Kultury i Sportu oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Hłowej

Analiza SWOT jest narzędziem analitycznym, które umożliwia zebranie i usystematyzowanie wiedzy na temat silnych i słabych stron organizacji oraz szans i zagrożeń możliwych do zaistnienia w jej otoczeniu. Jest ona narzędziem służącym do „systematycznej i wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy firmy”²⁾.

Zdefiniowanie silnych i słabych stron będzie pozwalało na skoncentrowaniu wysiłków pracowników na wykorzystywaniu atutów Gminnego Centrum Kultury i Sportu i biblioteki oraz, w miarę możliwości, eliminowaniu negatywnych tendencji, jakie będą mogły pojawiać się w ich otoczeniu. Uzyskane w ten sposób informacje pozwolą na długofalowe planowanie działalności obu instytucji w oparciu o rozpoznane szanse i, w miarę możliwości, unikanie zagrożeń.

Tabela 1 Analiza SWOT Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Hłowej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • kreatywna kadra, zgrany zespół pracowników etatowych • dobre relacje z władzą samorządową • dobra współpraca z instytucjami samorządowymi i oświatowymi • otwartość na innowacje (pisanie własnych projektów) • szeroka oferta w zakresie amatorskiego ruchu artystycznego • wspieranie inicjatyw oddolnych • dobra lokalizacja • godziny otwarcia dostosowane do potrzeb użytkowników • stała grupa wsparcia • praca w dni świąteczne w zależności od okoliczności 	<ul style="list-style-type: none"> • zużyte, nieestetyczne, nieszczelne okna w sali koncertowej powodują utratę ciepła • brak klimatyzacji w sali koncertowej powoduje niski komfort udziału w imprezach • zniszczone krzesła w sali koncertowej – nieestetyczny wygląd • brak perspektyw zatrudnienia na etat fotografa i osoby obsługującej stronę internetową • słabe oświetlenie sali koncertowej • skromne nagłośnienie sali koncertowej • zniszczone, zużyte drzwi wejściowe • mocno wyeksploatowane, mało wydajne c.o. • brak systemu ekspozycyjnego na klatce schodowej • niskie płace pracowników i instruktorów • niski budżet

²⁾Gierszewska G., Romanowska M., Analiza strategiczna przedsiębiorstwa, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 1991, s. 207.

<ul style="list-style-type: none"> stała grupa odbiorców w różnej kategorii wiekowej posiadane zaplecze kuchenne z niezbędnym wyposażeniem posiadany kompleks boisk „Orlik 2012” wsparcie wolontariuszy wsparcie sponsorów 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> wymiana drzwi wejściowych i okien w sali koncertowej doposażenie sali koncertowej w oświetlenie, nagłośnienie, klimatyzację wymiana krzeseł w sali koncertowej utworzenie własnej strony internetowej utrzymanie etatu fotografa i osoby obsługującej stronę www modernizacja centralnego ogrzewania aplikowanie i pozyskiwanie funduszy z różnych źródeł nawiązywanie partnerstw międzynarodowych powołanie rady kultury wspierającej oczekiwania społeczności lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> duże nakłady na gminne inwestycje nie pozwolą na zwiększenie nakładów na kulturę brak perspektyw utrzymania etatu fotografa migracja młodzieży do dużych miast w celach edukacyjnych i zarobkowych emigracja mieszkańców w celach zarobkowych

Tabela 2. Analiza SWOT Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> lokalizacja w centrum miejscowości współpraca z Przedszkolem Miejskim, Zespołem Szkół, Uniwersytetem Trzeciego Wieku dogodne dla użytkowników godziny otwarcia 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca przestrzeń dla czytelników niski standard wyposażenia i pomieszczeń zbyt mała liczba komputerów niewystarczające wobec oczekiwań użytkowników zakupy nowości wydawniczych brak pełnej komputeryzacji usług bibliotecznych zbyt mała promocja brak własnej strony internetowej, logo brak bezprzewodowego dostępu do internetu dla użytkowników niepozyskiwanie środków pozabudżetowych ograniczone możliwości korzystania z oferty mieszkańców wsi
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> możliwość pozyskiwania dodatkowych funduszy na działalność i rozwój biblioteki możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na remont, modernizację budynku biblioteki rozwój technologii informacyjnych i społeczeństwa informacyjnego utworzenie Mediateki utworzenie Centrum Edukacji Interaktywnej utworzenie działu ze zbiorami multimedialnymi digitalizacja literatury regionalnej utworzenie Centrum Informacji Turystycznej utworzenie Language Point 	<ul style="list-style-type: none"> ogólnopolska tendencja spadku czytelnictwa niedoinwestowanie malejąca rola tradycyjnych usług bibliotecznych brak zainteresowania ofertą biblioteki coraz większy dostęp do informacji i internecie – książki i czasopisma dostępne on-line.

IV. Cele strategiczne i operacyjne Gminnego Centrum Kultury i Sportu

Cele strategiczne i operacyjne Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Iłowej przedstawiają się następująco:

1. Cel strategiczny

Realizacja spójnej wizji funkcjonowania nowoczesnej, odpowiednio wyposażonej w kadre i narzędzia oraz bazę – wiodącej w obszarze kultury i edukacji kulturalnej placówki samorządowej – będącej swoistym centrum koordynującym, animującym i korelującym strategię rozwoju kultury i sportu na terenie całej Gminy Iłowa.

Cele operacyjne

Doposażenie sali koncertowej GCKiS w oświetlenie, nagłośnienie, klimatyzację, wymiana okien i krzeseł, wymiana drzwi wejściowych, modernizacja centralnego ogrzewania.

2. Cel strategiczny

Wzbogacenie oferty programowej o nowe i odnowione formy aktywności kulturalnej i edukacji w sferze kultury i sportu dla pozyskiwania nowych i utrzymania stałych lokalnych animatorów i kreatorów kultury i sportu i przygotowanych jej odbiorców.

Cele operacyjne

Utworzenie własnej strony internetowej. Utworzenie stanowiska do obsługi strony internetowej obrazującej przejrzyście działania Gminnego Centrum Kultury i Sportu, dokonania, ofertę, a także promującej działania jednostki.

3. Cel strategiczny

Nawiązanie partnerstw z innymi jednostkami kultury, również zagranicznymi, stowarzyszeniami, grupami nieformalnymi, lokalnymi twórcami, osobami o różnych zainteresowaniach, szkołami wyższymi.

Cele operacyjne

Nawiązanie nowych kontaktów i rozwijanie istniejących z miastami przygranicznymi. Rozszerzenie działalności na wymianę kulturalną. Zaangażowanie środowisk artystycznych, twórców ludowych, uzdolnionej młodzieży.

4. Cel strategiczny

Posiadanie infrastruktury zgodnej ze współczesnymi standardami.

Cel operacyjny

Doposażenie pracowni muzycznej, plastycznej i kuchni.

V. Misja i wizja Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej

Biblioteka w Iłowej powstała 16 stycznia 1949 roku. Siedziba biblioteki mieści się przy ul. Żagańskiej 11. Stan księgozbioru na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 16 205 woluminów, zarejestrowanych było 476 osób, które odwiedziły w ciągu roku bibliotekę 5061 razy.

Sformułowanie misji i wizji Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej jest pierwszą próbą określenia tożsamości biblioteki i ogólnych kierunków jej rozwoju, co w znacznym stopniu może pomóc w opracowaniu planów działalności na kolejne lata i wyborze konkretnych usług.

Misja biblioteki:

- miejsce nowoczesne, innowacyjne i kreatywne
- biblioteka jako łącznik między środowiskiem lokalnym a kulturą, historią i tradycją
- otwarta na działania i współpracę
- odpowiada na potrzeby lokalnego środowiska i wyzwania cywilizacyjne
- oddziałuje na różne aspekty życia i aktywizuje społeczność
- miejsce zaufania społecznego dzięki zaangażowaniu, kompetencjom i podejściu pracowników.

Wizja biblioteki:

- aktywna w życiu społecznym
- miejsce dla wszystkich
- systematycznie rozbudowuje i unowocześnia swoją ofertę, nie tylko biblioteczną

- biblioteka obecna w środowisku lokalnym, dąży do budowania i rozwijania współpracy z osobami i instytucjami działającymi wokół.

Miejska Biblioteka Publiczna w Iłowej, aby jak najlepiej wywiązywać się ze swojej roli musi stale poszukiwać nowych sposobów odpowiadania na zmieniające się potrzeby mieszkańców. Musi też pokazać, że przyczynia się do rozwoju lokalnej społeczności i całej Gminy. Aby zrealizować w/w zadania Miejska Biblioteka Publiczna w Iłowej powinna stać się:

- nowoczesnym ośrodkiem informacji, kultury i edukacji
- instytucją, która promuje historię, środowisko lokalne i jego działania
- miejscem, które jest chętnie odwiedzane i wybierane jako forma spędzania czasu wolnego
- instytucją, która jest przyjazna dla wszystkich, otwarta na wspólne działania i nowoczesne technologie.

VI. Cele i działania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej

W tej części Strategii Rozwoju Kultury w Gminie Iłowa zostały przedstawione strategiczne kierunki działania i rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej, które odpowiadają wcześniej zdefiniowanym potrzebom i problemom.

Cele i działania biblioteki:

1. Cel główny 1 – poprawa infrastruktury Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej:

♣ cel strategiczny 1 – poprawa warunków lokalowych, modernizacja i adaptacja nieużywanych pomieszczeń:

■ kierunki działania:

- modernizacja i adaptacja nieużywanych pomieszczeń
- modernizacja i wyposażenie biblioteki w sprzęt komputerowy

♣ cel strategiczny 2 – dostosowanie pracy biblioteki do nowoczesnych technologii – innowacyjność i kreatywność:

■ kierunki działania:

- dostosowanie istniejącej infrastruktury do funkcjonowania nowoczesnych technologii
- wprowadzenie nowoczesnych i innowacyjnych technologii do pracy z czytelnikiem
- doskonalenie metod i form pracy bibliotecznej

2. Cel główny 2 – wzmocnienie roli Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej w środowisku lokalnym:

♣ cel strategiczny 1 – zwiększenie dostępu do wiedzy i informacji:

■ kierunki działania:

– gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, z uwzględnieniem materiałów, które dotyczą miasta i gminy Iłowa

– udoskonalenie metod obsługi użytkowników biblioteki

♣ cel strategiczny 2 – edukacja, dostęp do nowoczesnych technologii, aktywizacja kulturalna lokalnej społeczności:

■ kierunki działania:

- utworzenie Centrum Edukacji Interaktywnej
- utworzenie Cyfrowego Archiwum Historii Iłowej
- utworzenie Mediateki
- utworzenie Language Point
- wprowadzenie nowatorskich metod w zakresie popularyzacji książki, informacji, wiedzy

- digitalizacja literatury regionalnej
- dostęp do bezprzewodowego internetu
- wyposażenie biblioteki w katalog biblioteczny z ekranem dotykowym

♣ cel strategiczny 3 – współpraca z instytucjami, które działają na terenie miasta i gminy Iłowa:

■ kierunki działania:

– współpraca z instytucjami kultury, organizacjami i stowarzyszeniami w zakresie zaspokajania potrzeb kulturalnych i oświatowych lokalnej społeczności.

Obszary rozwoju biblioteki:

♣ poprawa warunków lokalowych, modernizacja i adaptacja nieużywanych pomieszczeń:

Celem proponowanego przedsięwzięcia jest przeprowadzenie prac modernizacyjnych i adaptacyjnych w budynku biblioteki, które związane by były głównie z adaptacją nieużywanych obecnie pomieszczeń (poddasze) na potrzeby utworzenia sali multimedialnej, w tym utworzenia Centrum Edukacji Interaktywnej, Cyfrowego Archiwum Historii Iłowej. W przypadku braku możliwości utworzenia Mediateki na poddaszu (za mała powierzchnia) istnieje możliwość przeniesienia księgozbioru na nowe miejsce (poddasze).

♣ wzmocnienie roli Miejskiej Biblioteki Publicznej środowisku lokalnym:

- aktywizacja mieszkańców w dziedzinie edukacji, nauki i kultury
- powstanie nowej oferty edukacyjnej i kulturalnej w oparciu o najnowsze technologie
- integracja lokalnej społeczności
- utworzenie nowoczesnej instytucji o funkcjach edukacyjnych i kulturalnych.

W ramach rozwoju biblioteki planowana jest też realizacja innych przedsięwzięć, które na dzień dzisiejszy są trudne do zdefiniowania, a które są oczekiwane ze względu na realizację celów i poszczególnych kierunków działań zawartych w Strategii. Zakres tych działań będzie głównie dotyczyć:

- rozwoju innowacyjnych usług bibliotecznych
- tworzenia nowych ofert kulturalnych i edukacyjnych w oparciu o najnowsze technologie dostosowanych do różnych grup odbiorców
- wzmocnienia roli i wizerunku biblioteki jako instytucji kultury i edukacji

VII. System wdrażania Strategii Rozwoju Kultury w Gminie Iłowa

System wdrażania Strategii Rozwoju Kultury w Gminie Iłowa ma głównie za zadanie ocenę stopnia realizacji przyjętych kierunków, zadań i celów zawartych w powyższym dokumencie. Wdrażanie założeń przyjętych w Strategii jest zadaniem władz samorządowych Gminy Iłowa i instytucji kultury.

Strategia będzie podlegała aktualizacji w związku ze zmieniającymi się uwarunkowaniami w sferze prawnej, gospodarczej i społecznej.